

MOLITI – BITI U BOŽJOJ PRISUTNOSTI

(nastavna priprema za blok sat)

Škola: Katolička osnovna škola

Razred: 5.

Vjeroučiteljica: s. Renata Azinović

Nadnevak: svibanj/lipanj 2022.

Ishodi aktivnosti:

- ✚ Učenik tumači važnost molitve, različite oblike i načine molitve tijekom liturgijske godine. (OŠ KV B.5.3.)
- ✚ Učenik obrazlaže važnost molitve za osobni odnos s Bogom. (OŠ KV B.5.3.)
- ✚ Učenik uočava razlike u molitvama ljudi vjere (Marija, sveti i blaženici i drugi uzori vjere) od vlastite molitve. (OŠ KV B.5.3.)
- ✚ Učenik izražava svoj unutarnji doživljaj vjere kroz različite oblike izražavanja. (OŠ KV D.5.2.)

Očekivanja međupredmetnih tema:

- ✚ osr A.2.3. Razvija osobne potencijale.
- ✚ osr B.2.1. Opisuje i uvažava potrebe i osjećaje drugih.
- ✚ uku B.2.4. Na poticaj učitelja, ali i samostalno, učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate te procjenjuje ostvareni napredak.
- ✚ ikt C.2.2. Učenik uz učiteljevu pomoć ili samostalno djelotvorno provodi jednostavno pretraživanje informacija u digitalnome okružju.
- ✚ ikt C.2.3. Učenik uz učiteljevu pomoć ili samostalno uspoređuje i odabire potrebne informacije među pronađenima.

Međupredmetne korelacije:

OŠ HJ A.6.1. Učenik govori i razgovara o pročitanim i poslušanim tekstovima.
OŠ HJ A.6.2. Učenik sluša tekst, sažima podatke i objašnjava značenje teksta.
OŠ HJ B.6.1. Učenik obrazlaže vlastite stavove u vezi s pročitanim tekstom.

Metodički sustav: mentorski s elementima stvaralačkoga.

Nastavne metode: molitva, otkrivanje zadanih rečenica, izlaganje, zapisivanje, vođeni razgovor, istraživanje, pisano izražavanje, predstavljanje rezultata rada, dovršavanje započetih rečenica, digitalni zadaci...

Oblici rada: frontalni rad, samostalni rad, rad u skupinama.

Nastavna sredstva i pomagala: laptop i projektor, tableti, udžbenik i bilježnica, radni listovi, digitalni zadaci...

Izvori za pripremu:

- Kurikulum nastavnog predmeta Katolički vjeronauk za osnovne škole i gimnazije, MZO 2019.
- <https://biblija.ks.hr/>
- <https://learningapps.org/watch?v=pruo5zekc22>
- Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, *Direktorij o pučkoj pobožnosti i liturgiji*, preveo i uredio dr. Ivan Šaško, Kršćanska sadašnjost 2004.
- <https://www.vjeraidjela.com/>
- *Franjevački izvori*, VFZ HR i BiH, Sarajevo – Zagreb 2012.
- <https://www.monfortanci.com/molitva-krunice-po-uputama-i-razmatranjima-sv-ljudevita-montfortskoga>
- <https://book.hr/mali-vjeronauk-sve-sto-ste-oduvijek-htjeli-znati-o-klanjaju/>
- <https://hkm.hr/vjera/>
- <https://zenavrsna.com/krizni-put-djecu/9798>
- Mirjana Novak i Barbara Sipina, *Učitelju, gdje stanuješ (Iv 1,38), digitalni udžbenik za katolički vjeronauk petoga razreda osnovne škole*, Kršćanska sadašnjost 2020.

TIJEK AKTIVNOSTI

Molitveno-meditativni početak ('2)

Vjeroučenici mole *Molitvu prije rada* koju predmolim.

Završavamo zajedničkom molitvom *Slava Ocu*.

Motivacija s uvodom u temu ('8)

Najavljujem učenicima temu ovoga blok sata i ishode koje trebaju ostvariti.

Zapisujem naslov na ploču, a učenici u bilježnice.

Učenici otkrivaju različite biblijske poticaje na molitvu, kroz digitalnu igru na poveznici <https://learningapps.org/watch?v=pruo5zkc22> te i njih zapisuju u bilježnice.

- *Bdijte i molite da ne padnete u napast.*
- *Stoga budni budite i u svako doba molite.*
- *Molite, dakle, Gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju.*
- *Bez prestanka se molite.*
- *Molite jedni za druge da ozdravite.*
- *Molite za one koji vas zlostavljaju.*

(Napomena: Zadatak je moguće izvršiti kao razrednu igru ili pojedinačno preko osobnih tableta.)

Smjernice i poticaji ('5)

Kroz vođeni razgovor pozivam učenike da na temelju otkrivenih citata, ali i ranijih spoznaja i iskustava molitve, odgovore na pitanja:

1. Kada trebamo moliti?
2. Kako trebamo moliti?
3. Za koga i za što trebamo moliti?
4. Zašto trebamo moliti?
5. Koje vrste molitve poznaju?

Kratko izlažem temu. Stavljam naglasak na dijalošku dimenziju molitve, na njezine različite vrste, na važnost "učenja" odnosno "vježbanja" molitve, na povezanost položaja tijela i unutarnje raspoloživosti duha te na koncu povezanost različitih vrsta molitve s pojedinim liturgijskim vremenima.

Za potrebe zadatka navodim 6 različitih vrsta molitve: Oče naš, krunica, euharistijsko klanjanje, Sveta Misa, križni put i osobna molitva.

Samostalni istraživački rad ('25)

Učenici u skupinama po troje rješavaju radne listove (prilog 1.). Uz radni list svaka skupina dobiva i pisane upute za izvršenje zadatka koje joj mogu služiti

kao ček lista, a na ploči je projicirano kratko objašnjenje liturgijskih vremena kao pomoć u drugom dijelu zadatka (oboje u nastavku).

UPUTE ZA RAD

1. Izaberite predstavnika skupine koji će na kraju iznijeti rezultate rada, no svi budite spremni dati eventualna pojašnjenja ili odgovore.
2. Pažljivo čitajte zadatke.
3. Rješavajte zadatke jedan po jedan. Ne prelazite na sljedeći zadatak prije nego ste potpuno riješili prethodni.
4. Zadatak izvršavajte zajedno, ali svatko neka zapisuje u svoju bilježnicu.
5. Ukoliko niste sigurni u vjerodostojnost neke internetske stranice ili informaciju, slobodno mi se obratite i zatražite pomoć.
6. Sažmite rezultate svoga rada u 5-7 rečenica.
7. Navedite izvore koje ste koristili u svom radu.

POJAŠNENJE LITURGIJSKIH VREMENA

- *Došašće je vrijeme iščekivanja Spasitelja. To je sveto i pobožno liturgijsko vrijeme kada se na poseban način želimo pripremiti za dolazak Sina Božjega među nas u liku Djeteta.*
- *Božićno vrijeme je radosno vrijeme od svetkovine Isusova rođenja do svetkovine Njegova krštenja. Obuhvaća i druge blagdane koji se tiču "maloga Isusa": Svete Obitelji, Imena Isusova te poklona pastira i mudraca.*
- *Korizma je vrijeme intenzivne molitve, pokore, posta i dobrih djela kojima se, uz promišljanje Isusove muke i pomirenjem s Bogom i ljudima, pripremamo za proslavu Isusova uskrsnuća.*
- *Uskrsno vrijeme je slavlje Isusova uskrsnuća, vrijeme duboke i proživljene radosti zbog konačne pobjede Života nad smrću.*
- *Vrijeme kroz godinu je ono u kojemu uglavnom nema većih blagdana, nego se naglašava uobičajeni vjernički ritam i važnost svakodnevne molitve.*

Dok učenici izvršavaju zadatak, obilazim skupine i po potrebi pružam dodatnu pomoć.

Iznošenje rezultata rada (15)

Predstavnici skupina iznose rezultate rada za prva tri dijela zadatka.

Analiza, dopuna i eventualna korekcija ('5)

Vođenim razgovorom kratko analiziramo predstavljene sadržaje. Po potrebi ih dopunjam i/ili korigiram.

Sinteza s aktualizacijom ('10)

Učenici pisano završavaju započete rečenice koje im dijelim. Čitaju svoje odgovore i na taj način međusobno dijele iskustva i stavove. Zadatak služi i za vrednovanje za učenje.

Molitva je...

Moj život bez molitve...

Molitve svetaca su me naučile da...

Želim u svojoj molitvi...

Potom rješavaju digitalni kviz u digitalnom udžbeniku, str. 63.

Molitveno-meditativni završetak ('10)

Učenici čitaju svoje molitve nastale kao rezultat četvrtog dijela zadatka.

Za one koji žele više

U digitalnom udžbeniku, str. 62. (ili nekom drugom izvoru) učenici pronalaze tri molitve: jednu židovsku, jednu katoličku i jednu islamsku. Uspoređuju sadržaj svih triju molitava i prikazuju u obliku natuknica ono što im je zajedničko, prepoznajući značenje molitve za pripadnike drugih religija.

Prilog 1.

1. skupina "Oče naš"

1. Istražite i kratko predstavite molitvu "Oče naš": njezinu povijest, autora i značenje.
2. Prepoznajte kojim liturgijskim vremenima odgovara.
3. Pažljivo pročitajte tumačenje ove molitve sv. Franje Asiškog. Koje sličnosti i koje razlike primjećujete? Što mislite kakvo je bilo nutarnje raspoloženje sv. Franje dok je ovo molio?

O presveti Oče naš – Stvoritelju, Otkupitelju, Tješitelju i Spasitelju naš.

Koji jesi na nebesima – u anđelima i svetima; rasvjetljuješ ih za spoznaju jer si ti, Gospodine, svjetlo; nastanjuješ se u njima i ispunjaš ih blaženstvom jer si ti, Gospodine, najveće Dobro, vječno Dobro od kojega je svako dobro, bez koga nema dobra.

Sveti se ime tvoje – neka zasja u nama spoznaja tebe da spoznamo kolika je širina dobročinstava tvojih, duljina obećanja tvojih, visina veličanstva i dubina sudova.

Dođi kraljevstvo tvoje – da ti, po milosti, u nama vladaš i učiniš da dođemo u Kraljevstvo tvoje, gdje je jasno gledanje tebe, savršena ljubav prema tebi, blaženo zajedništvo s tobom i vječno uživanje tebe.

Budi volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji – da te ljubimo svim srcem, da uvijek mislimo na tebe; svom dušom, da uvijek želimo tebe; svim umom, da sve svoje nakane tebi upravljamo i da tvoju slavu svemu tražimo; svim silama svojim, da utrošimo sve svoje snage i osjećaje duše i tijela u služenju tvojoj ljubavi i ni za što drugo. I da svoje bližnje ljubimo kao same sebe i da, koliko nam je moguće, sve privlačimo tvojoj ljubavi; da uživamo u dobru drugih kao i u svome, i da suosjećamo s njima u protivštinama i da nikoga ni u čemu ne vrijeđamo.

Kruh naš svagdanji – svoga ljubljenoga Sina, Gospodina našega Isusa Krista, daj nam danas: na spomen i razumijevanje i poštovanje ljubavi koju je za nas imao i za sve što je za nas rekao, učinio i pretrpio.

I otpusti nam duge naše – po svome neizrecivom milosrđu, po snazi muke tvoga ljubljenoga Sina i po zaslugama i zagovoru preblažene Djevice i svih izabranika tvojih.

Kako i mi otpuštamo dužnicima našim – i što potpuno ne opraštamo, ti, Gospodine, učini da potpuno oprostimo, da radi tebe istinski ljubimo neprijatelje i da ih kod tebe pobožno zagovaramo, da nikomu ne uzvraćamo zlom za zlo i da nastojimo tebi u svemu koristiti.

I ne uvedi nas u napast – niti u skrivenu niti u očitu, niti u iznenadnu niti u nezgodnu. Nego izbavi nas od zla – prošloga, sadašnjega i budućega.

4. Koristeći barem 3 zaziva iz Isusove molitve Oče naš napišite svoje tumačenje ove molitve.

2. skupina "krunica"

1. Istražite i kratko predstavite molitvu krunice: njezinu povijest, značenje i način molitve.
2. Prepoznajte kojim liturgijskim vremenima odgovara.
3. Slijedi primjer sv. Ljudevita Montfortskog kako se može molitvu krunice povezati s našim svakodnevnim situacijama i potrebama. Svako pojedino otajstvo, prije nego se prijede na molitvu Oče naš i Zdravo Marijo, namijeni se za točno određenu nakanu. Pažljivo proučite ponuđeni primjer. Koje sličnosti i koje razlike primjećujete u odnosu na "obično" moljenje? Kakvo je nutarnje raspoloženje prvoga, a kakvo drugoga molitelja?

Prvo otajstvo: navještenje Blaženoj Djevici Mariji

Prikazujem Ti, Gospodine Isuse, ovo otajstvo na čast Tvoga Utjelovljenja i molim Te za duboku poniznost srca.

Drugo otajstvo: pohod Blažene Djevice Marije rodici Elizabeti

Prikazujem Ti, Gospodine Isuse Kriste, ovo otajstvo na čast pohoda Tvoje Majke rođakinji Elizabeti, i molim Te za savršenu ljubav prema bližnjemu.

Treće otajstvo: Isusovo rođenje

Prikazujem Ti, Gospodine Isuse Kriste, ovo otajstvo na čast tvoga svetoga rođenja u Betlehemu i molim Te za odvojenost od dobara ovoga svijeta i ljubav prema siromaštvu.

Četvrto otajstvo: Prikazanje Isusa u hramu

Prikazujem Ti, Gospodine Isuse, ovo otajstvo na čast Tvoga prikazanja u Hramu, i molim Te za milost čistoće tijela i srca.

Peto otajstvo: pronalazak Isusa u Hramu

Prikazujem Ti, Gospodine Isuse, ovo otajstvo na čast Tvoga pronalaska u Hramu među pismoznancima i molim Te za mudrost, naše obraćenje i za obraćenje grješnika.

4. Napišite svoje kratke nakane za otajstva krunice koja se mole danas.

3. skupina "euharistijsko klanjanje"

1. Istražite i kratko predstavite što je euharistijsko klanjanje, kada se, kako i gdje obavlja.
2. Prepoznajte kojim liturgijskim vremenima odgovara.

3. Slijede primjeri poklonstvenih molitava i poticaja na klanjanje dviju svetica. Pažljivo ih pročitajte. Koje sličnosti i koje razlike primjećujete? Razmislite i opišite njihovo nutarnje raspoloženje?

"Kad god idem u kapelu, dolazim pred Gospodina i kažem mu: 'Gospodine, ovdje sam. Reci mi što želiš od mene.' I onda kažem Bogu sve što mi je na srcu. Ispričam mu svoje boli i svoje radosti, a onda ga slušam. Ako pozorno slušate, Bog će također progovoriti vama. Kad ste s Gospodinom, ne možete samo govoriti, morate i slušati. Bog vam uvijek govori ako mu pristupite iskreno i jednostavno." (sv. Katarina Labouré)

"O Kriste, neka moja najveća slast bude vidjeti te ljubljena i da su proglašeni tvoja hvala i slava, a posebice da se časti tvoje milosrđe. O Kriste, daj mi da slavim tvoju dobrotu i milosrđe do zadnjeg trenutka svojeg života, svakom kapljom svoje krvi i svakim otkucajem svojeg srca. Daj da se preobrazim u himan klanjanja tebi. Kad budem na svojoj samrtnoj postelji, neka zadnji otkucaj mojeg srca bude pjesma ljubavi koja će slaviti tvoje beskrajno milosrđe. Amen." (sv. Faustina Kowalska)

4. Napišite svoju poklonstvenu molitvu.

4. skupina "Sveta Misa"

1. Istražite i kratko predstavite Svetu Misu: njezinu povijest, značenje i način slavljenja.
2. Prepoznajte kojim liturgijskim vremenima odgovara.
3. Slijedi nekoliko misli svetaca o Svetoj Misi. Pažljivo ih pročitajte. Opišite njihovo nutarnje stanje duha dok razmišljaju ili sudjeluju u Svetoj Misi. Koje sličnosti i koje razlike primjećujete u odnosu na to kako danas ljudi (i vi osobno) shvaćate Svetu Misu?

"Sve čovječanstvo neka se boji, sav svijet neka strepi, a nebo neka kliče, kad je na oltaru u svećenikovim rukama Krist, Sin Boga živoga." (sv. Franjo Asiški)

"Ako je to 'kruh svagdašnji', zašto ga uzimate jednom godišnje? Uzmite svakodnevno ono što će vas svakodnevno obogaćivati. Živi na takav način da mogneš zaslužiti svakodnevno ga primiti. Tko ne zaslužuje svakodnevno ga primiti, ne zaslužuje ga dobiti ni jednom godišnje." (sv. Ambrozije Milanski)

"Dolaziš k meni i prisno mi se sjedinjuješ pod oblikom hrane. Tvoja Krv sada teče u mojoj, Tvoja Duša, Utjelovljeni Bog, spaja moju, dajući joj hrabrost i podršku. Kakva li čuda! Tko bi to uopće mogao zamisliti!" (sv. Maksimilijan Kolbe)

"Ako Krist nije želio otpustiti Židove bez hrane u pustinji iz straha da će se srušiti na putu, to nas je naučilo da je opasno pokušati doći do neba bez Nebeskog kruha." (sv. Jeronim)

4. Napišite 5 molitava vjernika za svoj razred koje biste mogli izmoliti na Svetoj Misi. Predložite ulaznu i završnu pjesmu.

5. skupina "križni put"

1. Istražite i kratko predstavite molitvu križnoga puta: njezinu povijest, značenje i način moljenja.
2. Prepoznajte kojim liturgijskim vremenima odgovara.
3. Slijedi primjer dviju postaja jednog križnog puta za djecu. Pažljivo proučite ponuđeni primjer. Od kojih se dijelova sastoji? Koje sličnosti i koje razlike primjećujete u odnosu na naš dosadašnji način moljenja? Kakvo stanje duha ova molitva izaziva u nama?

1. postaja: Isusa osuđuju na smrt

Je li ti se nekad dogodilo da su tvoji roditelji nepravедno prosudili pa, umjesto tvog brata, ti si ispao krivac? Jesu li te ikada napustili prijatelji kada je krenulo po zlu? Isus je poput svih nas hodao ovom zemljom, no, za razliku od tebe i mene, nikada nije učinio nikome nešto nažao. Prolazio je svuda čineći samo dobro. I onda su ga jednom optužili nepravедno. A, da stvar bude još i gora, presudili su mu smrtnu kaznu. I, baš u trenutku kada mu je najviše trebao neki prijatelj koji bi ga utješio i pomogao mu, njegovi prijatelji su se prestrašili i pobjegli su od njega.

Pomolimo se: Molim Te, dragi Isuse, pomoz mi da budem svima pravi prijatelj, čak i u nevolji. Pomoz mi da, poput Tebe, opraštam svojim prijateljima kada me napuste i svim svojim neprijateljima. Hvala Ti, dobri Isuse, što si za mene bio osuđen na smrt.

2. postaja: Isus prima na se križ

Znaš onda kada su ti došli prijatelji u goste i htjeli ponijeti baš tvoju omiljenu igračku svojoj kući? Onda te nekako rastužilo kada im je tvoja mama dopustila da je uzmu bez tvog pristanka. To je tada bio tvoj mali križ.

Isus je uzeo na sebe veliki križ. Vrlo dug i vrlo širok; i naslonio ga na svoje rame. S velikim žarom da spasi duše krenuo ga je nositi. Nije se bunio, nego je želio taj teški križ podnijeti za tebe, da ti pomogne doći u Raj.

Pomolimo se: Dragi Isuse, hvala Ti što si uzeo svoj križ baš za mene. Pomoz mi da i ja sve ono što mi je teško mogu nositi s radošću da bih Ti tako zahvalio što me toliko voliš.

4. Izaberite još dvije postaje i napišite kratka razmatranja i molitve za njih.

6. skupina "osobna molitva"

1. Istražite i kratko predstavite što je osobna molitva, kako nastaje, kako djeluje...
2. Prepoznajte kojim liturgijskim vremenima odgovara.
3. Pred vama su dvije različite molitve poznatih svetaca. Pažljivo ih pročitajte. Koje sličnosti i koje razlike primjećujete? Što mislite kakvo je bilo nutarnje raspoloženje njihovih autora dok su molili? U

kojim bismo trenucima neku od ovih molitava mogli moliti kao da je naša osobna?

Oče, stavljam se u tvoje ruke, čini sa mnom po svojoj volji.

Ma kakva ona bila, zahvaljujem ti.

Spreman sam na sve, prihvaćam sve,

samo da se u meni i u svim stvorenjima vrši tvoja volja.

Ne želim ništa drugo, Oče.

Predajem ti svoju dušu,

predajem ti je sa svom ljubavi koju imam,

jer te ljubim i osjećam potrebu da se darujem tebi,

da se predam u tvoje ruke bez granica, bez mjere,

s jednim bezgraničnim pouzdanjem,

jer si ti moj Otac. (sv. Charles de Foucauld)

Veliča duša moja Gospodina i klikće duh moj u Bogu mome Spasitelju,

što pogleda na neznatnost službenice svoje:

odsad će me, evo, svi naraštaji zvati blaženom.

Jer velika mi djela učini Svesilni, sveto je ime njegovo.

Od koljena do koljena dobrota je njegova nad onima što se njega boje.

Iskaza snagu mišice svoje, rasprši oholice umišljene.

Silne zbací s prijestolja, a uzvisi neznatne.

Gladne napuni dobrima, a bogate otpusti prazne.

Prihvati Izraela, slugu svoga, kako obeća ocima našim:

spomenuti se dobrote svoje prema Abrahamu i potomstvu njegovu dovijeka.

(Blažena Djevica Marija)

4. Napišite svoju osobnu molitvu prilagođenu trenutnim okolnostima i temi kojom se bavimo.